

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

De præparatione nostri ad Spiritus sancti receptionem, qui tribus inuenitur
modis datus. Sermo I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

pressuram habebimus, & quod hanc pressuram in Hierusalem, id est, in pace feramus, hoc est, cū nullam pacē habeamus, in pace simus, & in pace pati discamus. Reliquum est quod Dominus introiuit gloriam suam ascendens in cœlum. Locus autem vnde ascendit, erat mons Oliueti. Per montem altitudo significatur perfectionis, in qua anima super omnia creata ascendere, & quodammodo supra seipsam debet eleuari, ad Deum aspirans, eidemq; adhærens, & mundum & quæ mundi sunt, sub pedibus habeat, ac velut è sublimi cuncta despiciat. Nemo altum ascendens montem, absque fatigatione & labore cacumen attingit: & qui contemplationis montem cupit ascendere, qui ad perfectionis anhelat fastigium, naturæ suæ primum inclinationes & retractsus vincat, affectumq; à creaturis abstrahat necesse est. In quo sanè labore haud exiguo, nec immodica pugna sudabit. Si tamen hunc ascenderit (ipse est mons Oliuarum) in quo sincerissimæ deuotionis, suauitatis, lætitiæ, pietatisq; oleum reperiet. Felix itaque hæc anima, quæ cum Christo passâ in Hierusalem, id est, quæ ita mortificata, adeoq; in Deum est resignata, vt inter quæcunque occurrentia aduersa in pace semper sit & tranquillitate, omnia de manu Domini accipiens, in nullo semetipsam quærens, naturam superâs, à creaturis recedens, cum Christo, aut potius ad Christum montem hunc ascendit Oliueti, vbi nihil ei restet, nisi in cœlum subinde ascensus. Quo nos perducatur qui cum Patre & Spiritu sancto Iesus Dei Filius viuit & regnat in secula benedictus, Amen.

Mons vnde
Christus a-
scendit quid
fignet.

IN SOLENNITATE PENTECOSTES.

De preparatione nostri ad Spiritus sancti receptionem, qui tribus inuenitur modis datus, Sermo 1.

Repleti sunt omnes Spiritu sancto. Actorum 2. Non propterea tantum charissimi hodie tam solenne agimus festum Pentecostes, quod olim ipso die discipulis missus sit, sed quod hodie quoque & omni tempore in orbem terrarum (vbi dignè præparatam inuenierit animam) mittatur Spiritus sanctus. Præparat autem se ad Spiritus sancti receptionem, qui desiderijs non minus ardentibus, quam humilibus eius in se aduentum exoptat, locumq; tanto hospite dignum præparat. Neque enim ignauis illabitur, neque enim in immundum occupatum, ve hospitium se recipit: sed vt per multa fuerit desideria inuitatus, præoccupat eos qui se concupiscunt. Meritò autem est desiderandus, cuius aded est necessaria utilitas, vt sine eo ne ad momentum quidem anima viuere queat: quæ etiam cū eius præsentia vegetetur, vitales tamen operationes, easq; potiores ad quas creata est, scilicet actiui & vniuiui amoris in Deum, sicut nō potest exercere nisi agente Spiritu sancto, ita easdem nisi in animam idoneâ, digneq; ad hoc præparatam non exerit Spiritus sanctus. Quapropter dixeram mundum nec occupatum Spiritui sancto hospitium præparandum. Verùm cū de huius hospitij, hoc est cordis munditia loquor, non solum eam impuritatem abiciendam puto, quæ est abominabilium peccatorum, qua prorsus excluditur Spiritus sanctus, sed impurarum affectionum quoque

Præparatio
ad Spiritus
sancti recep-
tionē ne-
cessaria quæ
fit.
Sapient. 6.

Cor quò
mundum
Spiritui sc̄to
præparandū
fit.

Zelator a-
nimæ Spiritus
sanctus.

Euacuatio
necessaria
quæ.

Spiritum
sanctum tri-
bus modis
datū fuisse.
Luc. 3.
Oratio quid
fit.

Ioan. 3.
Orationis
mētalis pro
incipientib.
manudu-
ctio.
Orantium
scopus pri-

que, cogitationum, motuum, iudiciorum, intentionum, quibus præpeditur Spiritus sanctus, ne vel præsens dona sua exerat, nec animam viquequaque possideat. Ad eundem sensum intelligi debet, hospitium ab eodem non vitari, nisi non occupatum. Vbi enim alios hospites inuenerit, quibus cum nihil sit sibi commune, subtrahit se, propterea quod anima secundum varios affectus multipliciter diuisa, quam integram vult ipse, sibi vni fideliter nequeat adherere. Delicatus namque amator & zelator est animæ vehementissimus, corrualem non sustinens: aut enim solus, aut omnino non vult animæ vniri. Præparatio itaque ad Spiritum sanctum recipiendum est euacuatio eorum quæ ipse fugit. Vt enim vas aqua plenum, liquore interim alio, puta balsamo aut vino, non potest impleri nisi euacuetur: ita anima nostræ donis Spiritus sancti non replebitur, nisi, proprium amorem, sensum, voluntatem item affectus ad creaturas inordinatos in te exuerit. Legimus autem sub Ecclesiæ nascentis primordio tripliciter datum fidelibus Spiritum sanctum: ad orationem, ad prædicationem, ad manuum impositionem. Ad orationem datus est Spiritus Sanctus, siquidem orante lesu descendit Spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum. Hodie quoque in hunc modum canimus: Oratibus Apostolis Deum venisse nūciat. Vnde docemur si Spiritum sanctum recipere cupimus, operæ precii erit nos ad orationem colligere. Est autem oratio ascensus mentis in Deum: atque idem nō de oratione vocali hic loquor, videlicet multorum psalmorum aut verborum, quæ suo aliquo tempore propter statum Ecclesiæ aut ordinis persolui debet (quamuis etiam proprie loquendo) huiusmodi vocalia de se non sint vera oratio, adnistrant autem orationem, sed de mentali loquor, de qua in Euāgelio Christus: *Veri, inquit, adoratores adorabunt patrem in spiritu & veritate.* Porro hanc orationem nescientibus & nouitijs (his enim duntaxat nunc loquor) præstari posset manu ductio (quæ discerent mentaliter orare) facilis, quam tamen longe nobiliorem in seipsis essent experturi, postquam incipiendo bona salutem voluntatis studium applicarent. Et primus quidem scopus quem orationem vnusquisque sibi præfigit, est abstractio ab omni re, quæ non est Deus. Ad hunc autem scopum ita tendat, vt ante omnia generaliter penset, propria peccata, malas suas consuetudines interioris & exterioris hominis, creatura quoque vitia quibus offenditur Deus, idque cum odio & detestatione: statuat cum illis non redire in gratiam, sed iuge aduersus illa certamen sumere, donec eradicentur: proponat deinde nil querere nisi Deum. Sic statuens incipiet mox latissimam materiam compunctionis & orationis. Cum enim omne propositum hominis sit fragile atque labile, propriam continue instabilitatem, miseriam, fragilitatem infidelitatem, ac prorsus omnem suam nihilitatem hic experietur. Hinc nisi propositum suum velit deserere, orationem incipiet necessitas. Videns enim contra propositum suum quotidie se magis debili, quamuis hoc ipsum non propterea sibi accidat quod per huiusmodi exercitium à bono deficiat, sed quod proficiens, inde illuminetur magis quotidie, complures (quos ante in se ignorauerat) cognoscendo defectus. Itaque videns se à proposito suo bono quotidie cadere, cernens etiam semetipsum sibi non præualere, aut posse vincere, neque propositum exequi, cogit etiam mare ad Deum, suam miseriam exponendo, contra se conquerendo, veniam peten-

petendo, offensum dominum reconciliando, eius gratiam requirendo, praesidium ab eo aduersus iminentem denuo pugnam inuocando, eius prouidentiae se committendo, eius denique voluntati per omnia se resignando, atque postremo renouando toties suum propositum, quoties se nouerit transgressum. Attamen bonae menti eueniet, ut leues transgressiones aut proprii lapsus contra ea quae sibi statuit, dum ita planguntur ante Deum, dumque ita emendari curantur, occasio maioris sint profectus: quandoquidem per hanc occasio maiorem profectus occasio.

indies sibi anima innorescit, indies vilescit, humilior praeterea fit ad Deum: mansuetior, compatientiorque ad proximum. Haec omnia internum exercitium mentis agit per orationem & colloquutionem spiritus cum Deo. Quae si incipienti primum sint insipida aut forsitan incognita, inferatur acediae violentia, euagationum mentis arceatur libertas, & (si aliter non praeualeat) ad obiectum vnum, puta articulum passionis dominicae meditandum colligantur cogitationes, ut sic tractandi huius occasione per meditationem mens collecta hinc transeat in orationem. Qui hoc modo inciperet, tardumque, ariditatem & insipiditatem longanimitate vinceret: & si quando (velut inter procellosos maris fluctus constituta) mens ab euagationibus non posset se stabilire, non tamen propterea quasi perditum temporis scrupulum admitteret, aut a studio mentaliter orandi desisteret, huc tandem, imò cito obtineret veram, tranquillam, simplicem, liberam ac deuotam orationem sui ipsius effusiua in qua se exercens Spiritus sancti setiret & dona & operationem. Secundo receperunt Spiritum sanctum fideles in praedicatione. Loquente namque Petro, cecidit Spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum. Videte, quod hoc quoque tempore interdum vsu veniat, ut ad vnus vocem loquentis omnem vitam subito mutet aut meliorem efficiat aliquis, videatque ac detestetur, quod ante non videbat, nec in se detestabatur, recepto haud dubium Spiritu S. huius mutationis tam felicitis autore. Caterum, qui ex praedicatione cupit edificari, haud necesse est longè discurrat doctorem quaerens, ab exterioribus ad interiora se conuertat, renunciet inutilibus curis, occupationibus, rumoribus, curiositatibus, euagationibus: atque interiori homini colendo inuigilet. Intra se inueniet sibi praedicantem: sentiet mox qui sese sibi ostendat, qui arguat, qui moneat, nunc retrahens, nunc extimulans, haec mandans illa verans. Plus proficiet solus in silentio, quam crebris praedicationibus externis aures dumtaxat corporales accommodans. Accedit quod ex hac interna praedicatione actutum discet, quid sibi desit, quid sibi infeliciter adsit: quae denique petere, aut quae debeat orando auertere. At verò qui doctorem hunc, reprehensoremque intra se non sentit, non perfectionis est indicium, perinde ac si eruditione non egeat, aut nihil in se emendandum habeat, sed est argumentum surditatis. Tertio, recipiebatur Spiritus sanctus per manuum impositionem. Imponebant enim manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum. Per manuum impositionem his temporibus (ut hoc munus nemini non conueniat) intelligere possimus gratiam quae datur in sacramento confessionis. Ibi enim, diabolo expulso, recipitur Spiritus sanctus paracletus, siue consolator: haud dubium eorum lugentium, qui in Euangelio appellantur beati. Sentiant planè qui ante confessionem sibi ipsis irati mortui suorum rigidi censeres turbabantur, quantam consolationem facta confessione, quantam tran-

Lapsus proprii quo fiat homini maioris profectus occasio.

Act. 10.
In praedicatione quo pacto recipiatur Spiritus sanctus. Praedicationem internam audire desideranti quid faciendum sit.

Act. 8.
Quo per manuum impositionem datur Spiritus sanctus. Matt. 9.

quillitatem, quantam pacem confestim obtineant, adeo vt veluti grauissima farcina humeris abiecta ferme sensibiliter peccatorum onere leuentur. Hoc tamen non sentiunt fortasse qui eandem semper confessionem quotidie, tam olim edoctam, nil mutantes (quamuis opera mutantur & locutiones) sicut pueri ante mensam, Benedicite, enunciant. Verum relicta interim vnicuique sua consuetudine, optimum sane donum, saluberrimum, ac bonis mentibus vehementer consolatorium prouidisse Deum constat, sacramentum confessionis: per quod tanquam ex secundo fonte renati & abluti mundemur, recreemur atque dignum Spiritus sancti habitaculum efficiamur, praestant Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula, Amen.

Sacramentū
cōfessionis
quam sit sa-
luberrimū
donum.

IN EADEM SOLENNITATE.

De auctoritate Ecclesie, quam regit docetq; Spiritus sanctus.

Sermo II.

Egorogabo Patrem, & alium paracletum dabit vobis, vt maneat vobiscum in o-
ternum, spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere. Ioannis 14. De-
tum Spiritum sanctum Apostolis nouimus, & gaudemus fratres clar-
rissimi. Pro gaudeo autem testando, non modo hodiernum, sed dies octo-
tinuos etiam festiuos ducimus: idque tanto alacrius, quanto cum nobis, &
posteris nostris, Spiritum sanctum vsque in finem mundi dandum cre-
mus. Ceterum, vbi deest humilitas, Spiritum sanctum sperare infundi, tam
est praesumptuosum, quam ridiculum. Deus enim *superbis resistit, humilibus*
tem dat gratiam. Et vt vulgaris habet citatio ex Esaia: *Super quem requiritur*
spiritus meus, nisi super humilem & quietum, & tremulentem sermones meos. Prima
igitur conditio debet esse, atque praecipua eius, qui desiderat Spiritum san-
ctum, vt sit humilis. Per multa vitia sibi inimica vera habet humilitas. V-
rum, neque de speciebus humilitatis, neque de vitijs eidem contrapositionibus
loquar. Liquer enim quod humilitas detestetur animi extollentiam, sermo-
num iactantiam erubescat, morum caueat singularitatem, ostentatorem
fugiat, animositatem denique & proteruiam, contentionem, inobedientiam,
obstinationem, & alia complura eius generis vitia superbiae persequatur, &
deleat. Sustinet correptiones, fugit laudes, vitia sua aut defectus non excusat,
non hominum gratiam affectat, timet praedicari, metuit honorari, vult re-
sciri, amat vilis ab omnibus reputari. Has omnes humilitatis species nulli
non necessarias praetereo, propterea quod vitia haec, quae praedixi, humilita-
ti aduersantia, cuncta adeo sint manifesta, vt non facile possint impetere
licui, nec vlllo prorsus fuce queant excusari. Vnum adhuc charissimum vitium
reliquum est, a quo cauendum moneo quod clam sub velamine falsi nomi-
nis scientiae humilitatem exterminat: & hoc tanto secretius se abscondit,
quo omnino non vitijs, sed virtutis ac veritatis vult nomine censerit. Hoc est
vitium quod omni iam loco vsquequaque diffusum, mundum penè vnus-
sum seducit, temeritas proprii ingenij sibi ipsi nimium credens atque ce-
dens. Inde tam multi, antiquis spreis patribus, spreis praelatis & pontifi-
bus, spreis sanctis doctoribus, spreis denique concilijs: ac postremo spreis
omni auctoritate, & diffinitionibus sacrosanctae Ecclesiae, homines licet po-
tunt

Humilitas
quam sit ne-
cessaria ad
Spiritum san-
cti receptio-
nem.
Esa. 16.

Humilitatis
species di-
uersae.

Ingenij pro-
prij temeri-
tas quam
sit periculo-
sum vitium.

Haeresis Lu-
theri vnde
ortu coepit